



BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Gubitak nadzora nad radarom
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	02.06.2015. godine, 08:15 UTC, ATCU I
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	Gubitak nadzora nad radarom Jahorina na SRG uređaju i alarm na MUX-u JAH – SJJ data kartica (ethernet – video nadzor Jahorina).
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja. Analizom događaja utvrđeno je da je kao posledica neselektivnog gašenja osigurača na lokaciji Jahorina od strane tehničke ekipe Super nova d.o.o. koja je vršila aktivnosti na sistemu vatrodojave na dan 02.06.2015. godine u 08:10, došlo do:</p> <ul style="list-style-type: none"> -gubitka nadzora radija (RMC) sa lokacije Jahorina -gubitka nadzora radara Jahorina -pojave alarma na BIHAN opremi vezanom za video nadzor koji su kontrolisanog tipa i nemaju operativni uticaj jer je isti odspojen od BIHAN sistema. <p>U trenutku gašenja osigurača sa tehničkom ekipom Super nova d.o.o. nije bio predstavnik Odjela za vazduhoplovnu tehniku BHACC/ATCU I, niti je ista (OZZT) imala bilo kakve informacije i saznanja o planovima i detaljima izvođenja radova na lokaciji Jahorina.</p> <p>Prema iskazu predstavnika Super nova d.o.o. na lokaciji RKS Jahorina u elektro – energetskom ormaru se nije nalazila Šema električnih instalacija, dok je iskaz Šefa sektora za energetiku oprečan i isti je izjavio da se na lokaciji RKS Jahorina nalazi dokumentacija, uključujući i šemu električnih instalacija.</p> <p>Navedeni oprečni iskazi ne umanjuju stepen ozbiljnosti događaja i odgovornosti za uzrok istog, jer je tehničko lice Super nove d.o.o. u slučaju nepostojanja šema električnih instalacija moralo obustaviti planirane radove i stvoriti uslove za bezbjednu realizaciju planiranih radova. Uvidom u evidenciju zapažanja Šefova smjena Odjela za operacije BHACC/ATCU I, nije pronađen zapis koji ukazuje na uticaj ovog događaja na bezbjedno pružanje usluga u zračnom saobraćaju.</p> <p>S obzirom na učestalost degradacija sistema uzrokovanih angažovanjem eksternih dobavljača usluga za potrebe BHANSA-e, te svjesnosti da posledice ovakvih događaja mogu imati veću ozbiljnost, zaključak je da u budućem radu BHANSA-e posebna pažnja na svim nivoima organizacije se posveti planiranju, koordinaciji i implementaciji usluga koje vrše eksterni dobavljači.</p> <p>2.Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
---	--

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	C3 prema ESARR-u 2 Rizik nije bio kontrolisan od strane ovlaštenog i kompetentnog osoblja BHANSA-e tokom izvođenja radova na lokaciji na kojoj se nalaze BHANSA-ina vitalni sistemi.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Potrebno je da BHACC/ATCU I: - Definiše jasne uslove pod kojima mogu biti angažovani eksterni dobavljači usluga za aktivnosti održavanja, ugradnje i drugih radnji na svim lokacijama pod nadležnošću BHACC/ATCU I (OZZT), na taj način da se osigura kontinuirani nadzor njihovog rada, te usklađenost sa standardima BHANSA/BHACC/ATCU I. - Utvrdi postojanje ili izradi dokumente koji predstavljaju poveznicu između energetske instalacije i opreme instalirane u objektu Jahorina (Indra, Rohde & Schwarz, Mtel, BIHAN). - Utvrdi postojanje dokumentacije (šema električnih instalacija) na lokaciji RKS Jahorina s obzirom na oprečne iskaze.
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 22.10.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 22.10.2015. godine